

Online enquête onder verwijzers en zorgverleners van Eritrese en Oekraïense zwangeren (data-overzicht)

April 2023

In februari 2023 stuurde Stichting Centering Nederland een [online vragenlijst](#) naar 120 professionals of praktijken die zwangeren uit Eritrea en zwangeren uit Oekraïne aanmeldden voor online Centering via de Centering-website. De responsrate was **42%** (50/120).

De vragenlijst bestond uit 20 vragen met deelvragen. Bij veel vragen is gevraagd om een toelichting. Deze toelichtingen worden in dit document alle letterlijk weergegeven. We voerden alleen eindredactie uit met betrekking tot hoofdletters, interpunctie en spelfouten ten behoeve van de leesbaarheid. Overal waar men de afkorting CP gebruikte, is dit vervangen door Centering.

Algemeen

Respondenten

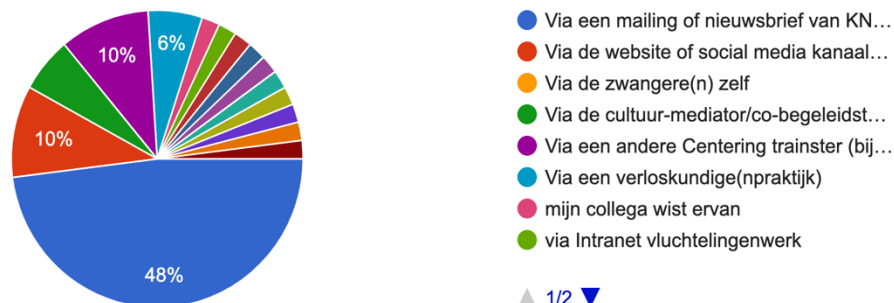
Van de 50 respondenten hadden er 39 contact met Eritrese zwangeren en 19 met Oekraïense zwangeren.

Hoe men ons aanbod kent

Bijna de helft van de respondenten (48%) kent het Centering-aanbod via de mailings van CenteringZorg, CPZ of KNOV. De overige respondenten leerden het aanbod kennen via social media, via een centering-trainer, co-begeleider, via het intranet van Vluchtelingenwerk, de verloskundigenpraktijk of langs andere kanalen.

1a. Hoe bent u in contact gekomen met het online Centering aanbod voor Eritrese en/of Oekraïense zwangeren?

50 antwoorden



- Vsv
- collega Voorzorg
- ooit eerder iemand doorgestuurd
- Collega
- via de ondersteuning coördinator van...
- Linked in
- Via Rndom De Geboorte
- ik heb gegoogled of er cultuursensitie...

▲ 2/2 ▼

Met hoeveel Eritrese deelnemers heeft men te maken

1 tot 5 deelnemers	29 respondenten (74%)
5 tot 10 deelnemers	7 respondenten (18%)
meer dan 10 deelnemers	3 respondenten (8%)
	n = 39

Wie heeft de Eritrese deelnemer(s) aangemeld

De aanmelding van Eritrese deelnemers verliep altijd via de professional.

Met hoeveel Oekraïense deelnemers heeft men te maken

1 of 2 deelnemers	16 respondenten
4 deelnemers	1 respondent
5 tot 10 deelnemers	1 respondent
10 tot 15 deelnemers	1 respondent
	n = 19

16 respondenten hebben contact met één of twee deelnemers uit Oekraïne (32%). En 3 mensen hebben te maken met 4 of meer Oekraïense deelnemers.

Wie heeft de Oekraïense deelnemer(s) aangemeld

De aanmelding van Oekraïense deelnemers verliep vrijwel altijd via de professional (bij 15 respondenten).

Gesproken met deelnemers over hun ervaringen

28 respondenten geven aan dat zij met deelnemer(s) hebben gesproken over hoe zij hun deelname hadden ervaren. Hieronder de toelichting die 32 respondenten hierover gaven.

Toelichtingen gerubriceerd naar thema	Aantal mensen
Deelnemers zijn positief	15
Meerwaarde eigen taal	4
Meerwaarde netwerk / contacten	4
Info over zorgsysteem	2
overig	2
Negatieve ervaringen	3

Deelnemers zijn positief (15x)

- Ze vonden het heel prettig, en wij ook, want nu wisten we zeker dat ze de juiste info zouden krijgen, en konden we ook altijd op Amy terugvallen
- Leuk en nuttig
- Heel goed, veel informatie gekregen. Fijn dat ze konden appen met Amy.
- Zij waren er heel blij mee, vonden het leerzaam en leuk!
- Heel tevreden, biedt echt een meerwaarde voor deze vrouwen!
- Dat het fijn was
- Positief.
- Positief, vonden het erg fijn
- Ze vertelden niet veel, maar waren wel positief
- Helaas heb ik mevrouw postpartum niet meer gesproken. Tijdens heeft zij aangegeven dat ze het waardevol vond.
- Allemaal ervaren ze het als prettig, vooral non-verbaal was duidelijk merkbaar dat ze het prettig ervaren. Inhoudelijk niet op in kunnen gaan omdat dit qua taalbarrière niet lukte.
- Bij de vrouwen die gingen, was het een echte toevoeging aan hun zwangerschap. Bij sommige was het niet gelukt om deel te nemen.
- Waren allemaal positief
- De Eritrese dames vinden het allemaal heel fijn. Ik bemerk wel dat dames die hun derde, vierde kindje krijgen er geen behoefte meer aan hebben. Zij zijn druk met het gezin. Voor de eerste, meestal de tweede baby of de nieuwkomers is het echt heel fijn en hopen we echt dat het kan blijven bestaan!
- Ze had veel geleerd, ze vond het fijne bijeenkomsten, ze zou volgende zwangerschap graag weer deelnemen.

Meerwaarde eigen taal (4x)

- Fijn om in eigen taal vragen te kunnen stellen - contacten aan overgehouden - fijne informatie - open gesprekken over bijvoorbeeld HG of AC (huiselijk geweld of anticonceptie, red.)
- Behulpzame informatie, fijn dat het in de eigen taal is

- Meestal zijn deze vrouwen niet uitgebreid in het delen van hun mening/ervaring. Wel krijg ik de indruk dat zij het erg prettig vinden om in hun eigen taal informatie te ontvangen.
- Dat zij het fijn vindt om in het Tigrinya te praten over haar zwangerschap. De tips, de steun vindt zij fijn.

Meerwaarde netwerk/contacten (4x)

- De Eritrese dame was er erg blij mee, vanwege het contact en wat zij ervan geleerd heeft.
- Reageren blij dat er iets bestaat waar ze vrouwen met zelfde achtergrond kunnen vinden, netwerk, ervaring met sessies positief, meer duidelijkheid over wat te verwachten van zorg tijdens zwangerschap en bevalling
- Ze gaven aan het fijn te vinden andere vrouwen te spreken en informatie te krijgen. Ze keken ook uit naar de vervolgbijeenkomsten.
- Was fijn om andere Eritrese dames te spreken die zwanger waren. Begreep beter hoe Nederlands geboortesysteem was daarna

Info over zorgsysteem (2x)

- Aanvullende informatie hoe de zorg in NL geregeld is.
- Heel waardevol en meer kennis gekregen over de Nederlandse geboortezorg

Overig

- Ze vonden het spannend en online was het niet voor iedereen toegankelijk maar het werd ook als fijn ervaren door deelnemers die meededen.
- Wisselende ervaringen, sommigen vonden het gezellig en andere dames iets minder waardevol. Ook afhankelijk van hoeveelste kind het was.

Negatieve ervaringen (3x)

- Ze zeggen geen respons te hebben gehad op mijn aanmelding van hen
- Na meerdere keren mailen over de aanmelding en bellen hierover is de dame nooit in een groep terecht gekomen. Ze is na 30 weken verhuisd, tot dit punt wilde ze wel maar is er geen Centering geweest
- Ik heb vooral terug gehoord dat mevrouw (Eritrese vrouw) het lastig vond dat het meerdere keren werd verzet.

Data m.b.t. de online-Centering-groepen voor Eritrese zwangeren

Welke voordelen ervaren professionals

Welke voordelen heeft u gezien of ervaren als Eritrese zwangeren deelnemen aan het online Centering-aanbod?

38 respondenten gaven een toelichting op deze vraag¹.

Toelichtingen gerubriceerd naar thema	Aantal mensen
Voordelen voor de zwangere	22
Voordelen voor zowel de zwangere(n) als de professional	7
Voordelen voor de professional	3
Moeilijk te zeggen... / te weinig ervaring mee	3

Voordelen voor de zwangere (22x)

- Informatie in eigen taal over zwangerschap/bevalling en verloskunde in Nederland
- Goede informatie
- Uitleg in eigen taal
- Dat ze meer weten van regelzaken
- Meer kennis, op de hoogte van Nederlands systeem
- Lotgenotencontact, tolken, laagdrempelig, cultuur sensitief werken
- Geboortezorg in Nederland, ervaringen uitwisselen, wat er hier anders is
- Ze zijn heel goed op de hoogte van alles wat er rond geboorte en kraambed gaat gebeuren.
- Informatie komt goed over / verbinding onderling fijn
- Goed op de hoogte van mogelijkheden binnen Nederlandse geboortezorgsysteem. Meer kennis over lichaam. Betere voorbereiding op bevalling/ouderschap.
- Meer kennis over Nederlandse systeem, beter voorbereid. Minder angstig voor de bevalling
- Ze leren nieuwe zaken, krijgen veel psycho-educatie waardoor het handelen verandert
- Kennis van wat er gaat komen met de bevalling en hoe het werkt in Nederland
- Ze voelen zich minder geïsoleerd, krijgen een netwerk en verder gaat het veelal buiten de reguliere controles om. Terugkoppeling over ervaring is heel summier
- Meer kennis over zwanger zijn en bevallen in Nederland, meer vertrouwen door groepscontact
- Psychische Steun. Het gevoel dat er iemand voor ze zorgt
- Voor mijn idee vinden zo meer aansluiting met anderen, leren meer en beter over zwangerschap, bevallen en kraambed dan tijdens regulier spreekuur

¹ Twee respondenten verwezen naar hun antwoord in eerdere vraag, hun toelichting is hier niet meegenomen

- Herkenning landgenoten
- Meer kennis over het Nederlandse geboortezorgsysteem, en meer kennis over zwangerschap en bevallen in het algemeen.
- Ze krijgen informatie die beter aankomt en ze krijgen vriendinnen/ sociaal contact
- Meer kennis over haar eigen gezondheid en over het Nederlandse verloskundig systeem.
- Meer kennis over wat ze moet doen in welke fase van de zwangerschap.

Voordelen voor zowel de zwangere(n) als de professional (7x)

- Groter draagvlak voor de zwangere zelf. Meer aandacht en begeleiding voor kwetsbare zwangeren. Uitleg over Nederlands geboortesysteem in eigen taal. Verbreken taalbarrière van mij als zorgverlener
- Ze hebben meer kennis van het Nederlandse geboortezorgsysteem en daar meer vertrouwen in.
- Aanstaande moeders zijn beter op de hoogte wat er van hen verwacht wordt en wat hen te wachten staat. Er komen meer vragen vanuit hun kant omdat ze beter op de hoogte zijn. Ze durven zich kritischer op te stellen.
- Ze zijn beter op de hoogte van het Nederlandse zorgsysteem, dit geeft hun rust. Ze weten sneller wat je bedoelt als je bijvoorbeeld iets vertelt over kraamzorg en andere onderwerpen.
- Meer zorg en begrip over Nederland en voor ons vertrouwen over meer kennis bij hen.
- Cliënten weten meer over wanneer te bellen. Ook voel ik me als verloskundige er beter bij, omdat ik weet dat ze informatie krijgen die ik ze niet altijd kan geven gezien de taalbarrière en de korte tijd op het spreekuur.
- Dat de dames op de hoogte waren van zorgaanbod en hier actief naar vroegen.

Voordelen voor de professional (3x)

- Ik hoefde zelf minder huisbezoeken te doen, zorg afschalen
- Ik vind het heel erg fijn dat ik weet dat deze zwangere alle informatie óók nog een keer via de CP-groep aangeboden krijgt. Ze krijgt van mij natuurlijk ook de normale zorg en uitleg, maar daarbij vraag ik mij soms wel af of het aankomt. En doordat de CP-groep er ook nog is, weet ik zeker dat zij alle informatie krijgt. Ik heb ook al regelmatig vragen gekregen van een zwangere die CP heeft gedaan over praktische zaken, die ze anders echt niet had geweten.
- Komen nu bijna altijd voor prenatale controle, voorheen regelmatig niet op komen dagen. Spullen voor baby beter op orde. Staan meer open voor adviezen van kraamzorg en ons in kraamperiode. Bij een volgende zwangerschap melden zich in een eerder stadium dan voorheen.

Stellingen over Eritrese deelnemers

We legden de respondenten 12 stellingen voor. Over 7 stellingen bestaat veel overeenstemming. Hieronder zijn ze weergegeven in volgorde van de mate van overeenstemming. (De overige stellingen vindt u in de bijlage.)

Een Eritrese zwangere die heeft deelgenomen aan het online Centering-aanbod heeft meer kennis over hoe de Nederlandse geboortezorg werkt

92% is het (zeer) eens met deze stelling.

Zeer mee eens	18
Mee eens	18
Niet mee eens/niet mee oneens	0
Niet mee eens	0
Zeer niet meer eens	0
Weet ik niet / kan ik niet beoordelen	3
	n=39

Een Eritrese zwangere die heeft deelgenomen aan het online Centering-aanbod weet beter wat de taak en rol van de verloskundige is.

88% is het (zeer) eens met deze stelling.

Zeer mee eens	12
Mee eens	23
Niet mee eens/niet mee oneens	1
Niet mee eens	0
Weet ik niet / kan ik niet beoordelen	4
	n=40

Een Eritrese zwangere die heeft deelgenomen aan het online Centering-aanbod heeft meer kennis over praktische zaken (zoals erkenning door de vader, registratie van de baby, vaccinaties, regelen van kraamzorg, financiële vergoedingen/zorgverzekering).

78% is het (zeer) eens met deze stelling.

Zeer mee eens	11
Mee eens	17
Niet mee eens/niet mee oneens	3
Niet mee eens	0
Zeer niet meer eens	0
Weet ik niet / kan ik niet beoordelen	5
	n=36

Een Eritrese zwangere die heeft deelgenomen aan het online Centering-aanbod heeft meer kennis over gezondheidsgedrag tijdens de zwangerschap (zoals zwangerschapsklachten, complicaties en gevaarsignalen, voeding, alcoholgebruik, stress).

77% is het (zeer) eens met deze stelling.

Zeer mee eens	12
Mee eens	18
Niet mee eens/niet mee oneens	2
Niet mee eens	2
Zeer niet meer eens	0
Weet ik niet / kan ik niet beoordelen	5
	n=39

Een Eritrese zwangere die heeft deelgenomen aan het online Centering-aanbod is beter voorbereid op het consult met de verloskundige/zorgverlener, wat bijvoorbeeld blijkt uit dat ze meer vragen durft te stellen tijdens het consult en/of de informatie van de verloskundig zorgverlener beter begrijpt.

72% is het (zeer) eens met deze stelling.

Zeer mee eens	11
Mee eens	17
Niet mee eens/niet mee oneens	7
Niet mee eens	2
Weet ik niet / kan ik niet beoordelen	2
	n=39

Een Eritrese zwangere die heeft deelgenomen aan het online Centering-aanbod heeft meer zelfvertrouwen en vaardigheden om te navigeren binnen het gezondheidssysteem

70% is het (zeer) eens met deze stelling.

Zeer mee eens	8
Mee eens	19
Niet mee eens/niet mee oneens	6
Niet mee eens	1
Zeer niet meer eens	0
Weet ik niet / kan ik niet beoordelen	5
	n= 39

Een Eritrese zwangere die heeft deelgenomen aan het online Centering-aanbod is beter voorbereid op de bevalling en de beslissingen rond de bevalling (zoals pijnbestrijding, bevallingshoudingen, complicaties en medische ingrepen)

69% is het (zeer) eens met deze stelling.

Zeer mee eens	8
Mee eens	19
Niet mee eens/niet mee oneens	3
Niet mee eens	3
Zeer niet meer eens	0
Weet ik niet / kan ik niet beoordelen	6
	n=39

Samenvatting stellingen

Centering-deelnemers...	Aantal respondenten dat het hiermee (zeer) eens is	Aantal respondenten dat het hiermee niet eens is
... hebben meer kennis over de Nederlandse geboortezorg	36 (= 92%)	0
... weten wat de taak en rol van de verloskundige is	35 (=88%)	0
... hebben meer kennis over praktische zaken	28 (=78%)	0
... hebben meer kennis over gezondheidsgedrag tijdens de zwangerschap	30 (=77%)	2
... zijn beter voorbereid op het consult met de verloskundig zorgverlener	28 (=72%)	2
... hebben meer zelfvertrouwen en vaardigheden om te navigeren binnen het gezondheidssysteem	27 (= 69%)	1
... zijn beter voorbereid op de bevalling en de beslissingen rond de bevalling	27 (= 69%)	3

Toelichting op de stellingen

Er was ruimte om desgewenst een toelichting te geven op de stellingen. 18 respondenten maakten hier gebruik van.

Toelichtingen gerubriceerd naar thema	Aantal mensen
Een positieve aanvulling	4
Andere bijzonderheden	4
Relativering van de eigen antwoorden	10

Een positieve aanvulling (4x)

- Heel tevreden over de samenwerking en terugkoppeling. Ga zo door!
- Heel blij dat deze mogelijkheid wordt geboden aan Eritrese zwangeren.
- Assistentie van onze verloskundigenpraktijk meldt alle Eritrese zwangeren aan bij jullie. Hiermee hopen we dat alle of bijna alle vrouwen deelnemen.
- Het netwerk van de deelnemers wordt vergroot door een cursus met mensen die hetzelfde meemaken

Andere bijzonderheden (4x)

- Wisselend per zwangere. We zagen bijvoorbeeld wel meer therapietrouw bij ijzermedicatie door Centering
- Over het algemeen zijn ze veel beter voorbereid. Ik merk wel dat bepaalde gewoontes er ook met CenteringZorg niet uitgaan. Zoals het niet verschijnen op afspraken, te laat komen, dingen niet regelen zoals kraamzorg. Merk dat Eritrese zwangeren vrij passief zijn, vaak wel weten wat ze moeten doen, maar dit niet altijd doen.
- Naar mijn idee zijn de Eritrese dames nog altijd erg onbezonnen. Dit zorgt ervoor dat ze, ondanks dat ze meer informatie hebben, ze niet doorpakken in zaken regelen en ook veelal onwetend zijn ten tijde van de partus.
- Met name de anticonceptie-bespreking lijkt niet altijd aan te komen. Mogelijk kan hier bij een sessie na de bevalling op terug gekomen worden. Wij bespreken het ook in het kraambed maar toch zie ik dames zwanger terug die dit niet van plan waren.

Relativering van de eigen antwoorden (10x)

- De dames zijn pas kortgeleden gestart. Hebben beide nog niet veel bijeenkomsten gehad.
- Op sommige dingen kan ik geen oordeel geven omdat ik niet bij alle aspecten direct betrokken ben.
- Ik heb te weinig zwangeren gehad die Centering hebben gedaan om echt grote verschillen te zien in hoe goed zij voorbereid zijn op de bevalling/kraamtijd.
- Ze laten niet veel los, eigen mening komt niet echt naar voren tegenover een zorgverlener.
- Geen Eritrese vrouwen onder zorg in onze verloskundigenpraktijk.
- Ik heb eigenlijk deze vrouw vrij laat aangemeld en niets er over terug gehoord. Is namelijk al een aantal jaren geleden.

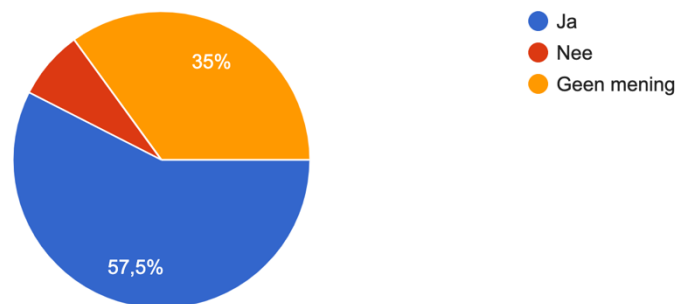
- Helaas was het slechts 1 zwangere
- Wij hadden een Eritrese dame die werd onder de hoede genomen door haar docent Nederlands, zus van zwangere sprak goed Nederlands en partner goed Duits en Engels in het kraambed. Ik denk dat ze wel meer ontspannen was na dat ze de cursus deed maar blijft lastig wat ze echt van iets vindt.
- Ik heb niet alle zaken hierboven besproken met de vrouw in kwestie dus ik weet het antwoord niet altijd.
- Het was een mult dus bepaalde zaken waren niet op haar van toepassing. We hebben een eigen kraamzorgorganisatie dus deze zorg wordt altijd ingezet.

De relatie tussen zorgverlener en Eritrese deelnemer(s)

23 respondenten gaven aan dat haar/zijn relatie met de Eritrese zwangere(n) verbeterd is door de deelname aan het online Centering-aanbod. 3 respondenten vinden dat hun relatie niet verbeterd is en 14 mensen hebben geen mening.

6a. Heeft u de indruk dat uw relatie met de Eritrese zwangere(n) verbetert door haar/hun deelname aan het online Centering-aanbod?

40 antwoorden



33 respondenten gaven een toelichting op de vraag over of hun eigen relatie met de zwangere verbeterde door haar of hun deelname aan de Centering-bijeenkomsten.

Toelichtingen gerubriceerd naar thema	Aantal mensen
Er is meer vertrouwen	9
Het contact verloopt beter - door meer kennis en begrip	10
Dankbaar voor de verwijzing	3
De relatie is niet beter door Centering	3
Moeilijk te zeggen...	6
Anders	2

Er is meer vertrouwen (9x)

- Doordat ze dezelfde info op meerdere plekken hoort, vertrouwt ze ons beter, want dan 'klopt' het meer in haar beleving
- Meer vertrouwen dat ik haar goede zorg wil geven
- Er is meer wederzijds begrip.
- De dingen die ik vertel voelen herkenbaarder voor hun. Het feit dat ik ze informatie in eigen taal kan aanbieden, geeft vertrouwen.
- Het biedt veel meerwaarde, deze vrouwen zijn zelfverzekerder in het gehele proces.
- Mijn rol is duidelijker en daardoor verbetert onze relatie
- Fijn dat we hen dat aan kunnen bieden, meer wederzijds begrip
- De vrouw vond het heel fijn dat ik dit programma voor haar gevonden had en daarom heeft ze meer vertrouwen dat ik iets nuttigs voor haar kan betekenen.
- Door er actief naar te vragen hoe ze het ervaren en af en toe op terug te grijpen bij voorlichting

Het contact verloopt beter - door meer kennis en begrip (10x)

- De dames zijn meer op de hoogte dus hebben ze inhoudelijk meer vragen en dat voelt gelijkwaardiger.
- Met meer kennis is er beter inzicht in wat belangrijk is om over te bellen en is de zorg qua regelzaken beter geregeld
- Ze stellen meer vragen
- Doordat zij ook zelf actief vragen stelt, heb je het idee dat je elkaar beter begrijpt
- Doordat ik weet welke onderwerpen er behandeld zijn kan ik ook meer diepgang creëren in de gesprekken.
- Ze lijken zich meer op hun gemak te voelen bij de verloskundige in de spreekkamer. Ook doordat gezondheidsvaardigheden lijken te vergroten.
- Ze krijgt meer inzicht en begrip van de zwangerschap
- Ze snappen beter hoe de zorg werkt
- Makkelijker contact, meer interactie
- Betere opkomst tijdens spreekuur. Stellen vaker vragen.

Dankbaarheid voor de verwijzing (3x)

- Ze was blij dat ik haar aangemeld had!
- Ze zijn vooral uiteindelijk blij als ik ze heb aangemeld
- Vooral het feit dat ik haar hiervoor wilde aanmelden heeft onze relatie verbeterd. Haar deelname zelf heeft hier weinig invloed op gehad.

De relatie is niet beter door Centering (3x)

- Ik heb niet het idee dat het contact beter verloopt, ik denk wel dat de zwangere beter geïnformeerd is.
- Relatie met zwangeren verbetert vooral door beschikbaarheid en contact met mijzelf, hangt niet af van derden zoals Centering?
- Dit heb ik niet echt gemerkt

Moeilijk te zeggen... (7x)

- S. komt bijna nooit naar school dus het is moeilijk om een mening daarover te hebben. S. komt wel zeker over en vertrouwt ons meer.
- Nog te weinig ervaring mee, voorheen na inzetten van een tolk was dit wel het geval doordat ze beter geïnformeerd waren, dus ik verwacht dat dit ook veel positiefs brengt. Zeker aangezien het inzetten van een tolk toch wat beperkt gebruikt wordt.
- De taalbarrière is nog altijd een belemmerende factor voor een goed gesprek met diepgang.
- Te weinig ervaring mee.
- Ik weet niet hoe deze vrouwen zijn wanneer zij online met anderen zijn. Op het spreekuur zijn ze meestal verlegen, kort van stof en volgend.
- Te weinig ervaring mee

Iets anders... (2x)

- Wij hadden een Eritrese dame die werd onder de hoede genomen door haar Nederlandse docent, zus van zwangere sprak goed Nederlands en partner goed Duits en Engels in het kraambed. Ik denk dat ze wel meer ontspannen was nadat ze de cursus deed maar blijft lastig wat ze echt van iets vindt.
- Ik heb ook ooit iemand gehad die niet wenste deel te nemen door juist niet met mensen van haar cultuur in aanraking te komen. Kwam er niet achter waarom dit voor haar vervelend was. Ik zag alleen maar voordelen van de Centering

Ontlast het aanbod de zorgverlener?

28 respondenten geeft aan dat de deelname van Eritrese zwangere(n) aan het online Centering-aanbod hem of haar heeft onlast (=71%). 9 mensen hebben hierover geen mening. 1 persoon geeft aan dat het aanbod juist een extra belasting vormde.

28 respondenten gaven een toelichting op de vraag of het aanbod ze ontlast of juist belast heeft. Hieronder hun reacties.

Toelichtingen gerubriceerd naar thema	Aantal mensen
Het scheelt werk	5
Door meer kennis & begrip verloopt de zorg soepeler of gericht	13
Het geeft de professional zelf meer rust/vertrouwen	5
Niet ontlast of belast / nuancering	3
Losse opmerking	2

Het scheelt werk (5x)

- Veel info al bekend dus minder huisbezoeken
- Ik regel vaak dingen voor mensen, maar dit deden ze nu vaker zelf
- Doordat ik wist dat bepaalde info bij Centering besproken zou worden hoefde ik dat minder (met tolk) te doen
- Beter voorbereid en meer kennis waardoor je dit niet op de zwangerschapsconsulten extra hoeft te doen door het inzetten van een tolk.
- Belinstructies zijn al bekend. Weten hoe het systeem in Nederland werkt.

Door meer kennis & begrip verloopt de zorg soepeler of gerichter (13x)

- Door de vragen meer gericht zorg kunnen geven
- Ik kan dan als hulpverlener doen wat ik moet doen, ik ken het programma en ik weet hoe ik dan de verdieping in moet gaan i.p.v. alles uitleggen van a tot z.
- Ze zijn beter geïnformeerd, en begrijpen makkelijker wat er op het spreekuur besproken wordt.
- Ze hebben meer kennis en daardoor verlopen de consulten beter.
- Het scheelt soms als mensen het herkennen vanuit Centering.
- Ik kan me richten op andere zaken als ik weet dat bepaalde onderwerpen al besproken zijn.
- Pikken dingen sneller op
- Ik hoefde minder uit te leggen dus dat kostte minder tijd
- Geeft meer achtergrondinfo voor hen
- Opluchting dat iemand voor haar zorgt en begrijpt.
- Mevrouw weet meer, en is beter op de hoogte van zaken
- Ze zijn beter geïnformeerd, en begrijpen makkelijker wat er op het spreekuur besproken wordt.
- De zwangere weet beter waarover je spreekt en hoef je minder vaak je informatie te herhalen.

Het geeft de professional zelf meer rust en vertrouwen (5x)

- Het geeft me een gerust gevoel dat de zwangeren de informatie krijgen die ik ze niet kan geven.
- Ik durfde sommige dingen meer los te laten en niet alles zelf te bespreken, omdat ik ervan uitging dat dit ook in het programma aan bod zou komen.
- Het geeft fijne informatie die wij niet altijd kunnen delen, ook door taalbarrière maar ook door tijd.
- Het is meer een fijn idee dat iemand elders ook informatie heeft gekregen, dus in die zin ontlast. Maar ik besteed nog steeds even veel tijd aan de zwangere.
- Veel informatie die jullie geven hebben wij geen tijd voor op het spreekuur helaas

Niet ontlast of belast / nuancering (3x)

- Meer vragen en dus meer tijd nodig. Belasten is wel groot woord
- Als jeugdverpleegkundige ben ik op prenataal huisbezoek geweest en heb met haar over Centering gesproken wegens haar kwetsbare situatie. Ze was erg enthousiast en ik heb haar aangemeld. Het heeft mij niet ontlast of extra belast want het prenataal huisbezoek is het enige wat ik zwangere kan aanbieden en dit heb ik gedaan. Ik ben erg

blij dat ik haar heb kunnen doorverwijzen naar de Centering-groep om haar toch een stuk extra begeleiding te bieden.

- Ik denk bij deze zwangere dat het hetzelfde bleef.

Losse opmerking

- Ik denk dat het goed zou zijn als wij meer mensen zouden kunnen sturen.
- Er wordt zoveel besproken in de bijeenkomsten en ook fijn dat er een terugkoppeling komt van wat er besproken is.

Welke positieve effecten ziet men nog meer

Heeft u enige andere positieve effecten gezien van deelname aan online-Centering-bijeenkomsten door Eritrese zwangeren?² 23 respondenten beantwoordden deze vraag met ja, 2 met nee en 14 weten het niet.

Men kan daarna verschillende effecten aankruisen, waarbij meerdere antwoorden mogelijk zijn. 32 mensen doen dit. Hieronder de effecten die het meest zijn aangevinkt.

- Beter begrip van medische adviezen - **20 vinkjes** (63%)
- Steun van andere deelnemers - **20 vinkjes** (63%)
- Beter bereik van de zorg - **15 vinkjes** (47%)
- Betere toegang, minder hoge drempels - **15 vinkjes** (47%)
- Sociale netwerk vergroot - **14 vinkjes** (44%)
- Steun van de cultuur-mediator - **13 vinkjes** (41%)

Terugkoppeling vanuit Centering

Heeft u een terugkoppeling ontvangen van de Centering-verloskundige?³ Van de 37 mensen die deze vraag invulden, antwoorden er 21 nee (57%) en 16 ja (43%). Aan de mensen die ja antwoordden is de open vraag gesteld of ze deze terugkoppeling als voldoende hebben ervaren. 22 mensen gaven hierop een toelichting. Terugkoppeling wordt zeer op prijs gesteld. Men wil graag weten welke onderwerpen besproken zijn.

Toelichtingen gerubriceerd naar thema	Aantal mensen
Ja voldoende	8
Wensen ten aanzien van de terugkoppeling	4
Geen terugkoppeling ontvangen	7

Ja voldoende (8x)

- Voldoende
- Ja prima
- Heel erg fijn!
- Tevreden over de terugkoppeling

² Zie vraag 8a in de bijlage

³ Zie vraag 9a in de bijlage

- Heel fijn en prettig!
- We hebben eenmalig terugkoppeling gekregen en vonden dit zeer prettig.
- Prima
- Ik heb hier geen actieve herinneringen aan van onlangs. Maar in eerdere situaties (meer dan 1 jaar geleden) kregen we goede terugkoppeling. We hebben de laatste tijd minder actieve Centering-cliënten van Eritrese komaf.

Wensen ten aanzien van de terugkoppeling (4x)

- Missen soms of mensen meedoen of niet, horen dit dan van mensen zelf. In het begin ging terugkoppeling beter
- Fijn om terug te krijgen wanneer welk onderwerp besproken wordt en de aanwezigheid van mijn cliënt daarbij.
- Fijn om te weten wat er is besproken.
- Laatste tijd aantal keren terugkoppeling gehad, dit was heel fijn. Ik weet niet of we van alle zwangeren een terugkoppeling ontvangen. Zou in ieder geval wel fijn zijn.

Geen terugkoppeling ontvangen (7x)

- Ik zou graag een terugkoppeling hebben ontvangen.
- Deze had ik graag willen ontvangen. Het is moeilijk om terugkoppeling vanuit de zwangere te krijgen
- Zou een terugkoppeling wel fijn vinden! Heb dit wel een keer gezien bij een collega van mij, maar degene die ik zelf aangemeld heb, heb ik nooit iets over teruggekoppeld gekregen. De terugkoppeling die mijn collega kreeg, was heel nuttig.
- Terugkoppeling van de Centering-verloskundige was prettig geweest
- Niet gehad
- Geen terugkoppeling ontvangen, omdat mijn cliënt niet meer onder mij valt vanwege een verhuizing.
- Ik denk dat de verloskundigenpraktijk af en toe een terugkoppeling krijgt?

Suggesties voor verbetermogelijkheden

Welke verbeteringen ziet u voor de organisatie, inhoud of begeleiding van het online Centering-aanbod voor Eritrese zwangeren? Deze open vraag is door 28 respondenten ingevuld. Hieronder de antwoorden.

Toelichtingen gerubriceerd naar thema	Aantal mensen
Betere afstemming / terugkoppeling	10
Meer publiciteit	3
Verbetermogelijkheden bereik en ook live	3
Anders	3
Geen verbetermogelijkheden	7
Moeilijk te zeggen	2

Betere afstemming en terugkoppeling (10x)

- Communicatie met verloskundige praktijk over aanwezigheid cliënt en onderwerpen die behandeld zijn is fijn.
- Weten of iemand mee gaat doen na aanmelding. Je krijgt wel een bevestiging van aanmelding, maar weet vervolgens niet of mensen er ook daadwerkelijk aan mee gaan doen en/of aanwezig zijn bij de meetings.
- Mogelijk een mail of flyer met uitnodiging die we kunnen geven aan de cliënt.
- Nog iets specifieker in bovenstaande zodat ik weet waar aanvulling nodig is?
- Wij zouden graag een terugkoppeling ontvangen na iedere bijeenkomst, zodat we weten welke thema's er met haar besproken zijn de laatste keer. Dan kunnen wij daarop inspelen.
- Terugkoppeling aan de verloskundige en aan de verwijzer.
- Een terugkoppeling halverwege het traject aan verloskundige zou fijn zijn. Bijv. zijn er vraagstukken die bij de client spelen? Dan kunnen wij daar eventueel weer op aanhaken.
- Ik zou graag een terugkoppeling willen ontvangen. Het is moeilijk om terugkoppeling vanuit de zwangere te krijgen. Verder zou ik best een keer mee willen kijken bij een bijeenkomst, dit geeft me meer inzicht in hoe ik een Eritrese zwangere die Centering doet moet/kan benaderen.
- Een overzicht voor de verwijzende zorgverlener welke onderwerpen besproken worden tijdens de sessies.
- Juist een terugkoppeling zou fijn zijn

Meer publiciteit (3x)

- Nog meer publiciteit opzoeken, ook via huisartsen en JGZ
- Nog beter zichtbaar/vindbaar zijn
- Misschien meer promoten dat jullie er zijn!

Verbetermogelijkheden bereik en ook live (3x)

- Dichterbij (Zuidoost)
- Wellicht landelijk uitrollen en ook niet online aanbieden
- In elke wijk dit aanbod bieden

Anders (2x)

- Anticonceptiebesef vergroten
- Salem neemt zelfstandig meer beslissingen.

Geen verbetermogelijkheden (7x)

- Geen
- We zijn blij met jullie!
- Weet ik niet.
- Geen verbetering nodig
- Vooral zo doorgaan met jullie mooie en goede werk!
- Ga zo door.
- Niks, heel blij mee

Moeilijk te zeggen... (2x)

- Dat kan ik niet zeggen op basis van één dame

- Ik ben niet helemaal op de hoogte van de inhoud op dit moment. Ik zou het daarom niet weten. Wat vooral moet blijven is dat de procedure van aanmelden erg fijn is. En het feit dat het online is.
-

Aanpassing van de eigen zorgverlening

Heeft u zelf uw zorgverlening aangepast voor de Eritrese zwangere(n) sinds zij met online Centering meedoet/meedoen? 29 respondenten beantwoordden deze open vraag.

Ja, nu meer verwijzen (3x)

- We verwijzen hier eerder naar toe als een Eritrese vertelt dat ze zwanger is informeren we.
- Altijd vragen of ze mee willen doen aan de Centering
- Ik ga laagdrempeliger vragen of cliënten aangemeld willen worden, ook als de taalbarrière minder groot is

Bewuster t.a.v. cultuurverschillen (2x)

- Wel Salem meer vrijheid gegeven om zelf te bepalen wanneer zij naar school komt. Meer begrip.
- Ja. Ik ben mij bewuster van cultuurverschillen en de noodzaak van een tolk. Ik heb ook een aantal keer ondersteuning gekregen van Amy bij complexe casussen. Dit is erg prettig en heeft vaak een groot positief effect.

Meer gerichte zorg

- Ik kan me meer focussen op de details van de informatie, omdat ze al een basis aan kennis hebben.

Eigen aanbod voor de doelgroep

- Ja, nu groepsbijeenkomsten voor moeder met kleine kindjes om sociale netwerk te vergroten
- We kwamen erachter hoe weinig vrouwen weten van zwangerschap en bevalling en hoe klein hun netwerk is, daarom hebben we een 'aanstaande moeder' en 'jonge moeder' clubje opgericht voor hen zodat ze andere vrouwen konden leren kennen in dezelfde situatie en meer konden leren over hun lichaam.

Nee of Nvt (13x) - hieronder alleen de antwoorden met een toelichting

- Nee, ik heb meerdere informatieavonden bijgewoond over Eritrese mensen en wist al veel van hun cultuur af. Omdat ik niet duidelijk wist wat er besproken werd in de

Centering-sessies kon ik niet extra aanpassen, ook was het niet altijd duidelijk of ze wel alle sessie heeft gevolgd

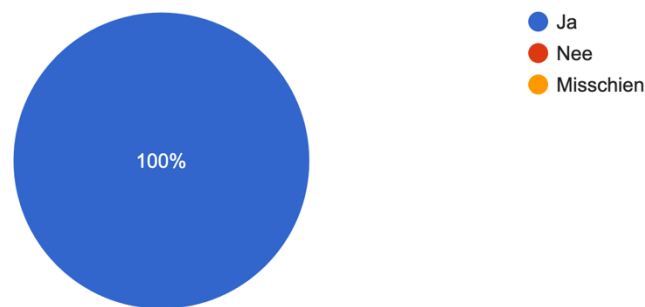
- Nee, nog te weinig ervaring mee om echt aan te passen. Zorg aan Eritrese dames dus wel aangepast door actief aan te melden voor Centering sinds ik van het bestaan weet.
- Nee veel wordt opnieuw aangekaart
- Nee, we hadden vaak al veel voorlichting maar dan schriftelijk in Tigrinya
- Nee, reguliere controles bij ons gaan nog steeds op dezelfde manier door
- Nee, we zijn continue bezig met het verbeteren van communicatie naar anderstaligen, maar niet specifiek anders voor deze doelgroep.

Eritrese zwangeren (blijven) verwijzen

De bereidheid om Eritrese zwangeren te verwijzen naar het online Centering-aanbod is groot. Alle 41 respondenten die deze vraag beantwoordden, zeggen ja.

12a. Zou u Eritrese zwangeren verwijzen naar het online Centering aanbod?

41 antwoorden



31 mensen geven een toelichting op de vraag waarom men Eritrese zwangeren verwijst.

Toelichtingen gerubriceerd naar thema	Aantal mensen
Goede aanvulling op de zorg	8
Voor wat het de zwangere(n) brengt	12
Sowieso doorverwijzen	9
Anders	2

Goede aanvulling op de zorg (8x)

- Ik vind het een prachtig initiatief om kwetsbare zwangeren op weg te helpen. Je ziet dat veel zwangeren het lastig vinden wegwijs te worden in het Nederlandse geboortesysteem en geen sociaal vangnet hebben.
- Aanvulling op de zorg
- Ik vind het mooi dat het er is, ik denk dat het een enorm toegevoegde waarde is voor deze vrouwen om meer over haar zwangerschapszorg in Nederland te horen en

begrijpen. Ik vind het ook slim om het online te doen. Totdat er meer aanbod is gezamenlijk per stad om het fysiek te doen, zelfde geldt voor Oekraïense en eventueel Syrische Centering online

- Prachtige aanvulling / Mooi aanbod
- Kennis is altijd goed en in eigen taal en cultuur heel goed
- Ik denk dat het een fantastisch aanbod is en zou het ook graag zien voor andere culturen
- Zwangere is beter voorgelicht, heeft meer kennis (al komt dat er niet altijd uit). Het ontlast mij en ik ben er geruster op dat de zwangere kennis heeft.
- Vanwege de taalbarrière.

Voor wat het de zwangere(n) brengt (12x)

- Hoe prettig is het dat je in een onbekend land met een onbekende taal de mogelijkheid krijgt om landgenoten te spreken en je vragen/zorgen te kunnen delen in je eigen taal! Top initiatief!
- Meerwaarde voor meer informatie en betere gezondheidsuitkomsten en bevalervaring
- Waardevolle onderlinge contacten
- Zij waren erg blij ermee
- Het helpt haar enorm dus waarom niet?
- Het blijft een kwetsbare groep. Hopelijk iets meer netwerk door Centering en begrip van Nederlandse systeem
- Zeer welkom voor deze groep zwangeren.
- Deze bijeenkomsten zijn een en al voordeel. Dat wil ik niet onthouden van mijn cliënt
- Fijn in alle onzekerheden voor haar deze support te kunnen ontvangen
- Deze groep heeft vaak weinig kennis van het Nederlandse systeem en weinig gezondheidsvaardigheden. Heel belangrijk dat zij hierover geïnformeerd worden in eigen taal.
- Voor de vrouw lijkt het wel veel meer info te geven samen met anderen
- Het heeft meerwaarde voor de moeder, het gezin dat net in Nederland is gekomen en vaak weinig weet van de Nederlandse situatie in de zorg.

Sowieso doorverwijzen (9x)

- Altijd doorverwijzen, als ze niet willen
- Zeer goed om door te verwijzen.
- Liefst wil ik dat elke Eritrese zwangere meedoet!
- Ik doe het al standaard
- Heel zinvol!
- Wij verwijzen alle Eritrese zwangeren naar het online Centering aanbod
- Wij zijn zeer tevreden.
- Zeer positief over het programma
- Zeker! Ook heel fijn dat het online is.

Andere reacties...

- Online makkelijker (itt reistijd)
- Ik denk dat we meer vrouwen zouden verwijzen als zij zich vroeger hadden aangemeld. Ik denk dat we ook een aantal vrouwen niet verwezen hebben zonder reden, misschien dat we er niet altijd aan dachten.

Kunnen Eritrese zwangeren deelnemen aan reguliere CenteringZorg

Vindt u dat Eritrese zwangeren kunnen deelnemen aan reguliere, fysieke Centering Zwangerschap-bijeenkomsten met Nederlandse zwangeren? 38 mensen beantwoorden deze open vraag en geven daarbij aan onder welke voorwaarde zij denken dat deze zwangeren wel of niet kunnen aansluiten.

Toelichtingen gerubriceerd naar thema	Aantal mensen
Nee, vanwege taalbarrière of te laag kennisniveau	6
Nee, wel geprobeerd	2
Nee, geen CenteringZwangerschap dichtbij	2
Ja, maar alleen als ze de taal goed spreken	9
Ja, maar wel een uitdaging	7
Lastig in de praktijk brengen	3
Speciaal cultuursensitief aanbod is juist belangrijk	6
Weet ik niet of anders	3

Nee, vanwege taalbarrière of kennisniveau (6x)

- Nee
- Nee nog niet. Daarvoor moeten ze eerst veel andere dingen leren, systeem beter snappen een combi maken voor één of twee bijeenkomsten zou nog kunnen maar het referentiekader is te groot, taalbarrière is te groot. Eerst moeten ze het zelf begrijpen alvorens de link te maken met Nederlandse zwangeren.
- Nee, zij spreken onvoldoende Nederlands.
- Nee, basiskennis is zo anders
- Nee, hiervoor is de taalbarrière een te grote belemmerende factor.
- Nee, i.v.m. taalbarrière en onvoldoende kennis over Nederlands systeem. Wellicht in een tweede zwangerschap wel.

Nee, wel geprobeerd (2x)

- Hebben we geprobeerd maar was te moeizaam
- Nee, eerder geprobeerd, maar is de taal nog niet machtig

Nee, CenteringZwangerschap wordt niet aangeboden of is niet toegankelijk (2x)

- Meestal niet door taalbarrière en of vervoersproblemen. Bij ons wonen de Eritrese dames vaak aan de andere kant van de stad dan waar wij CenteringZwangerschap geven.
- Wij geven hier geen CenteringZwangerschap i.v.m. kleine praktijk

Ja, maar alleen als zij goed Nederlands spreken (9x)

- Wel fysiek, niet met Nederlandse vrouwen, tenzij ze de taal goed machtig zijn
- Als zij Nederlands spreken zou dat heel mooi zijn voor hun netwerk
- Nee, tenzij hun Nederlands heel goed is. Maar dan nog is er bij de meeste Nederlandse zwangeren andere vragen dan bij de Eritrese. Alhoewel de Eritrese mama's en zwangeren die ik ken, ook graag kennis willen maken met Nederlandse moeders.
- Alleen als ze Nederlands kunnen. ik heb een keer geprobeerd een Engelstalige in een Nederlandse Centering-groep mee te laten doen. Maar dat was te ingewikkeld, ze miste te veel. Ik moest dubbel vertalen en (...) raakt daardoor makkelijker de draad kwijt. En dat was bij een opgeleide expat, dus als er los van taal ook nog een 'begrip-barrière' zit lijkt het me helemaal niet te doen.
- Mits de taal beheerst wordt wel, maar er is meer aandacht voor de cultuur en opvattingen bij de Centering-bijeenkomsten voor Eritrese dames. Bij de reguliere bijeenkomsten zijn het wel zwangeren in hun eigen buurt dus dat kan mogelijk juist wel weer positief zijn voor hun netwerk.
- Alleen als ze redelijk Nederlands spreken
- Indien zij de taal (minimaal) machtig zijn denk ik dat het zeker kunnen deelnemen aan onze reguliere Centering-bijeenkomsten. Wij merken dat op het moment dat zij de Nederlandse of Engelse taal helemaal niet machtig zijn, het zeer moeizaam voor hen is, ondanks visuele hulpmiddelen en vertaaltechnieken, om de sessies goed te volgen.
- Het ligt aan hun taal. Als ze Nederlands of Engels kunnen kan het wel maar zonder werkt het niet
- Als ze enigszins Nederlands begrijpen wel. Anders brengt het te veel verwarring en distantiëring met zich mee denk ik

Ja, maar wel een uitdaging (7x)

- Met tolk ja, anders niet
- Ja waarom niet. De taal zal wel een dingetje zijn.
- Ja, maar lopen vast op de taal
- Ik vind dit een mooi doel! Ik denk dat het zowel voor Eritrese als Nederlandse zwangeren leerzaam en waardevol kan zijn om met elkaar in contact te komen. Ik denk wel dat het een uitdaging is gezien de cultuurverschillen per land. Het zou prachtig zijn als hier verder onderzoek naar zou worden gedaan!!
- Zou heel mooi zijn als dat zou kunnen. Fysiek heeft zeker meerwaarde. Vooral t.a.v. contacten van zwangeren onderling verwacht ik.
- Wordt wel lastig door de taal denk ik. Maar zou zeker kunnen, wij bieden helaas geen Centering aan in onze praktijk.
- Fysiek is nog fijner omdat de dames dan makkelijker sociaal contact kunnen leggen met andere zwangeren uit hun omgeving

Lastig in de praktijk brengen (3x)

- Ik denk dat die drempel hoog is, zeker als ze beperkt Nederlands spreken. Mogelijk in volgende zwangerschap wel
- Nee, CenteringZwangerschap is altijd hard werken in een groep van bijvoorbeeld 14 zwangeren om alle processen van iedereen te volgen en het vormen van een groep. Ik

kan helaas dan niet iemand met een taalbarrière erbij hebben en voor diegene het ook nog goed begrijpbaar maken. Als ze haar eigen tolk mee heeft zou het wel kunnen en lijkt het me wel nuttig. Netwerk in eigen wijk! Maar ik weet onvoldoende af van haar cultuur om dit goed te kunnen overbruggen ben ik bang. Ik denk wat voor Nederlandse zwangere logisch is moet ik voor Eritrea zwangere nog uitleggen. Kortom wordt een uitdaging

- Lastig, ik denk dat de Nederlandse cultuur erg dominant en direct overkomt. Ik vraag mij af of Eritrese vrouwen hun eigen 'ik' durven te laten zien.

Speciaal, cultuursensitief aanbod is juist belangrijk (6x)

- Denk binnen eigen cultuur en taal juist heel fijn
- Ja, maar ik denk dat de Eritrese vrouwen-bijeenkomsten meer kunnen inspelen op de behoefte en kennis van deze vrouwen.
- Ik denk dat het heel fijn is om in je eigen taal je vragen te kunnen stellen. Zeker in deze cultuur waar vrouwen een drempel ervaren om open te spreken over kwetsbare onderwerpen
- Nee, ze hebben een heel andere belevingswereld met andere vraagstukken en culturele gewoontes. Dit gaat niet op elkaar aansluiten. Gat is te groot.
- Denk juist fijn met eigen culturele achtergrond
- Als het heel goed ingeburgerde vrouwen betreft misschien wel, maar ik denk dat een cultuursensitieve aanpak beter aansluit, ze weten zo weinig van het lichaam en de zorg dat ik denk dat ze niet wijzer zouden worden van de Nederlandse bijeenkomsten omdat het 'instapniveau' te hoog is.

Weet ik niet

- Weet ik niet. Ik kan me voorstellen dat je dan juist de toegevoegde waarde van de cultuur kennen en delen, mist.
- Kan ik niet zeggen op basis van één dame. Wij hebben weinig vrouwen uit E. in onze praktijk

Anders

- Digitaal is prima en laagdrempelig

Data m.b.t. de online-Centering-groepen voor Oekraïense zwangeren

Welke voordelen ervaren professionals

Welke voordelen heeft u gezien of ervaren als Oekraïense zwangeren deelnemen aan het online Centering-aanbod?⁴ 18 mensen gaven een toelichting op deze vraag⁵.

Beter op de hoogte van de Nederlandse geboortezorg... (6x)

- Is beter op de hoogte van de zorg
- Duidelijkheid over hoe de zorg in Nederland ingericht is.
- Meer kennis over het systeem
- Beter begrip van Nederlandse systeem
- Door taalbarrière moeilijk om info te geven, door de Centering merk ik dat ze geïnformeerd zijn over bevalling en beter kunnen voorbereiden
- Met name meer kennis over het zorgstelsel in Nederland.

... en contact met lotgenoten (3x)

- Lotgenotencontact
- Contact met andere zwangeren, terwijl ze gevlucht zijn naar Nederland, en begrip Nederlandse zorg
- Bekend worden met het systeem in Nederland, netwerk voor de zwangere

Moelijk te zeggen... (5x)

- Ik heb nog te weinig ervaring hiermee.
- Nog geen ervaring. Mevrouw is net gestart.
- Nog niet gedaan. Niet aan gedacht
- Geen gehad
- Beide dames zeggen geen respons te hebben gekregen op mijn herhaalde aanmeldingen van hen beiden.

Stellingen over Oekraïense deelnemers

We legden de respondenten 10 stellingen voor. Hieronder de 3 stellingen waarover de meeste overeenstemming bestaat⁶.

⁴ Vraag 14 in de bijlage

⁵ 4 mensen antwoordden 'nvt'

⁶ De overige stellingen staan in de bijlage

Een Oekraïense zwangere die heeft deelgenomen aan het online Centering-aanbod heeft meer kennis over hoe de Nederlandse geboortezorg werkt.

9 van de 15 mensen zijn het (zeer) eens met deze stelling. 6 van de 15 mensen weet het niet.

Zeer mee eens	6
Mee eens	3
Niet mee eens/niet mee oneens	0
Niet mee eens	0
Zeer niet meer eens	0
Weet ik niet / kan ik niet beoordelen	6

Een Oekraïense zwangere die heeft deelgenomen aan het online Centering-aanbod weet beter wat de taak en rol van de verloskundige is.

8 van de 15 mensen zijn het (zeer) eens met deze stelling. 7 van de 15 weet het niet.

Zeer mee eens	2
Mee eens	6
Niet mee eens/niet mee oneens	0
Niet mee eens	0
Weet ik niet / kan ik niet beoordelen	7
	n=15

Een Oekraïense zwangere die heeft deelgenomen aan het online Centering-aanbod is beter voorbereid op het consult met de verloskundige/zorgverlener, wat bijvoorbeeld blijkt uit dat ze meer vragen durft te stellen tijdens het consult en/of de informatie zoals gegeven door de verloskundig zorgverlener beter begrijpt.

8 van de 15 mensen is het (zeer) eens met deze stelling. 7 van de 15 weet het niet.

Zeer mee eens	7
Mee eens	1
Niet mee eens/niet mee oneens	0
Niet mee eens	0

Weet ik niet / kan ik niet beoordelen	7
	n=15

Ontlast het aanbod de zorgverlener?

Heeft de deelname van Oekraïense zwangere(n) aan het online Centering-aanbod u als zorg/hulpverlener ontlast of juist extra belast? 6 respondenten geven aan dat het aanbod ze heeft ontlast en 11 respondenten hebben geen mening. Niemand vindt dat het aanbod tot een extra belasting heeft geleid.

11 mensen lichtten hun antwoord toe⁷.

Het scheelt tijd (4x)

- Op spreekuur gericht vragen en scheelt in informatie
- Scheelt mij enorm veel tijd aan uitleggen, waardoor ik me meer op de zwangerenzorg kan focussen
- Zwangeren zijn beter geïnformeerd, wat ervoor zorgt dat ik dat minder hoeft te doen en het geeft me ook rust dat ik weet dat ze goed geïnformeerd zijn.
- Zij kregen al informatie online waardoor er in de spreekkamer minder vragen waren over onderwerpen als bevallen of pijnstilling

Geen verschil (2x)

- Ik merk geen verschil, loopt vast op communicatie
- Je bent toch altijd meer tijd kwijt met Oekraïense zwangeren

Geen ervaring (4x)

- Ik heb één vrouw verteld over de mogelijkheid, haar informatie verzonden. Maar ze heeft er geen gebruik van gemaakt. Dit counselen en mailen van informatie kost extra tijd. Maar was oké qua tijdsinvestering. Ik heb geen ervaring hoeveel tijdsinvestering ik echt extra kwijt zou zijn als een zwangere zou participeren. Omdat bijvoorbeeld informatie uit Centering niet overeenkomt met de werkwijze in onze regio.
- Geen gebruik van gemaakt door onze zwangeren. Mogelijk hebben wij er te weinig aandacht aan besteed bij een aantal vrouwen.
- Nog te weinig/te kort ervaring
- Helaas net pas aangemeld

⁷ Eén persoon gaf als toelichting nvt

Welke positieve effecten ziet men nog meer

Heeft u enige andere positieve effecten gezien van deelname aan online-Centering-bijeenkomsten door Oekraïense zwangeren? 11 respondenten zeggen nee of weten het niet. 3 respondenten zeggen ja. (2 respondenten geven als toelichting een extra effect, namelijk: 'onderling contact' en 'Beter voorbereid, weten beter wat ze kunnen verwachten'.)

Suggesties voor verbetermogelijkheden

Welke verbeteringen ziet u voor de organisatie, inhoud of begeleiding van het online Centering-aanbod voor Oekraïense zwangeren? Deze open vraag is door 7 respondenten ingevuld. Eén van deze personen geeft aan 'geen' en 2 antwoordden met 'weet ik niet' of 'nvt'.

Genoemde suggesties

- Misschien een flyer of kant en klare e-mail als uitnodiging die we kunnen geven aan deze mensen.
- Ik zou praktisch wel willen weten hoe het in z'n werk gaat.
- Bekendheid bij de verwijzer over wat er besproken wordt.

Oekraïense zwangeren (blijven) verwijzen

Zou u Oekraïense zwangeren verwijzen naar het online Centering aanbod? Alle 17 respondenten die deze vraag beantwoordden, zeggen 'ja'.

19a. Zou u Oekraïense zwangeren verwijzen naar het online Centering aanbod?

17 antwoorden



10 mensen lichten toe waarom ze Oekraïense zwangeren verwijzen naar het online Centering aanbod.

Blijven verwijzen

- Ik wist niet dat het nog bestond waardoor te weinig gebruik van gemaakt

- Lijkt me heel waardevol voor ze
- Zelfde als voor vrouwen uit Eritrea
- Krijgen hierdoor meer informatie
- Superfijn om voorlichting te krijgen in eigen taal en cultuur als je in een vreemd land zwanger bent en moet bevallen
- Ik zal het in gedachten houden!
- Is echt van meerwaarde, meer info en beter ingelicht
- Betere voorbereiding, fijn dat mensen in eigen taal kunnen spreken
- Ik ben er tevreden over
- Alle Oekraïense zwangeren bieden wij Centering-zorg aan

Kunnen Oekraïense zwangeren deelnemen aan reguliere CenteringZorg

Vindt u dat Oekraïense zwangeren kunnen deelnemen aan reguliere, fysieke Centering Zwangerschap-bijeenkomsten met Nederlandse zwangeren? 16 mensen beantwoordden deze open vraag en gaven daarbij aan onder welke voorwaarde zij denken dat deze zwangeren wel of niet kunnen aansluiten ⁸.

Toelichtingen gerubriceerd naar thema	Aantal mensen
Nee	7
Eigen aanbod is voor deze doelgroep beter	2
Ja	1
Ja, als mensen redelijk Nederlands of Engels spreken	3
Ja, met tolk erbij	1

Nee (7x)

- Zelfde verhaal, gaat niet met taalbarrière vind ik
- Vermoedelijk door de taalbarrière is dit niet mogelijk
- Lastig als ze geen Engels of Nederlands spreken
- Nee, taal is barrière
- Nee, spreekt de taal niet
- Nee, hiervoor is de taalbarrière een te grote belemmerende factor
- Vaak niet door taalbarrière

Eigen aanbod is voor deze doelgroep beter (2x)

- Ja, maar mogelijk hebben ze zelf nog meer aan bijeenkomsten met andere zwangeren met dezelfde afkomst. Mede ook met dezelfde achtergrond, dezelfde trauma's e.d.
- Zie antwoord van Eritrese (*dit antwoord was: Nee, CenteringZwangerschap is altijd hard werken in een groep van bijvoorbeeld 14 zwangeren om alle processen van iedereen te volgen en het vormen van een groep. Ik kan helaas dan niet iemand met een taalbarrière erbij hebben en voor diegene het ook nog goed begrijpbaar maken.*)

⁸ Twee mensen antwoordden 'geen idee', die toelichtingen zijn weggelaten

Als ze haar eigen tolk mee heeft zou het wel kunnen en lijkt het me wel nuttig. Netwerk in eigen wijk! Maar ik weet onvoldoend af van haar cultuur om dit goed te kunnen overbruggen ben ik bang. Ik denk wat voor Nederlandse zwangere logisch is moet ik voor Eritrese zwangere nog uitleggen. Kortom wordt een uitdaging.

Ja (1x)

- Ja

Ja, als mensen redelijk Nederlands of Engels spreken (3x)

- Als ze redelijk Nederlands spreken zou dat heel mooi zijn
- Nee, indien ze Engels spreken wel
- Ja, indien zij de Nederlandse of Engelse taal gedeeltelijk machtig zijn kunnen zij zeer goed deelnemen

Ja, met tolk erbij (1x)

- Met eventueel een tolk erbij is dat mogelijk